

VÝROČNÁ SPRÁVA 2008

OBSAH

Úvod.....	2
Ciele a zameranie Komunálneho výskumného a poradenského centra.....	3
Monitoring, analýzy, stanoviská.....	4
Benchmarking miest.....	5
Konferencie, publikačná činnosť.....	7
Ostatné projekty.....	9
Decentralizácia- výzva budúcnosti.....	10
Orgány, spolupracovníci, partneri.....	11
Finančná správa.....	12
Podakovanie.....	13
Impressum.....	14

Milá čitateľka, milý čitateľ,

Myšlienka založiť centrum, ktoré by zaoberalo komunálnou tematikou vznikla v roku 2007 ako odpoveď na zistenie, že väčšina slovenských politikov hovorí o ukončení reforiem. Nemyslíme si, že to je pravda a už vôbec to neplatí v prípade uplatňovania princípu subsidiarity na Slovensku. Odobratie časti právomocí v rokoch 2002 – 2005 z rúk štátnych úradníkov občanmi bol iba začiatok. Stále je ešte priveľa oblastí, kompetencií, ktoré nepatria do rúk štátnej správy, ale podstatne efektívnejšie ich môžu zabezpečovať mestá a obce. Je preto potrebné pokračovať v príprave a následnej realizácii ďalších krokov smerujúcich k tomu, aby obyvatelia miest a obcí priamo, alebo cestou svojich volených zástupcov, čo najviac rozhodovali o rozsahu, kvalite a dostupnosti služieb, ktoré im má poskytovať verejný sektor za ich peniaze. Aby tomu tak bolo, musí pokračovať proces odovzdávania právomocí, musí pokračovať fiškálna decentralizácia, je potrebné skvalitňovať manažérske schopnosti zamestnancov na miestnych a mestských úradoch, je potrebné umožniť dostupnosť informácií voleným predstaviteľom miestnej samosprávy. Mala by existovať lepšia spolupráca medzi obcami navzájom, ale aj medzi obcami a vyššími územnými celkami. Určite by mal byť podporovaný záujem občanov o veci verejné. Len z tejto krátkej bilancie je vidieť, že proces nemôžeme ani zďaleka považovať za ukončený. Napriek značnému pokroku nemôžeme byť spokojný ani s mierou finančnej autonómie miest a obcí a už vôbec nie s pokusmi centrálnych vlád dnešný stav zhoršovať.

Prvý rok našej činnosti sme zamerali najmä na konsolidáciu centra, monitoring vývoja samosprávnej demokracie na Slovensku, na prípravu stanovísk k legislatívnym návrhom. Vytvorili sme platformu pre porovnávanie sa slovenských miest v rámci projektu benchmarking, pretože veríme, že to umožní skvalitnenie a vyššiu efektívnosť v poskytovaní služieb.

Silná miesta samospráva, silné obce, silné komunity, sú podľa nás receptom pre mnohé problémy, ktoré prináša súčasná doba. Väčšia autonómia miest a obcí umožní, aby si človek našiel svoje miesto, aby vôbec mohol byť súčasťou rozhodovania o svojej budúcnosti v čase, keď sme právomocí odovzdali orgánom Európskej únie, v čase pokračujúcej globalizácie.

Viktor Nižňanský
riaditeľ KOM

CIELE KOM

Zakladateľmi Komunálneho výskumného a poradenského centra, n.o., (ďalej iba KOM) boli Únia miest Slovenska, MIM, s.r.o. Žilina a Communal Consult, s.r.o. Piešťany.

KOM bolo založené s cieľom poskytovať:

- poradenské a podporné služby
- vedecko-technické a informačné služby
- služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti pre mestá a obce Slovenska, ako aj pre ich stavovské organizácie.

KOM

- propaguje myšlienky a obhajuje princípy decentralizácie a snaží sa o ďalšie posilňovanie miestnej demokracie,
- poskytuje poradenské a podporné služby v oblasti vzdelávania, výskumu, vývoja, vedecko-technické služby a informačné služby a služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, Únii miest Slovenska a jednotlivým mestám Slovenska,
- pripravuje svojou činnosťou podklady pre presadzovanie záujmov miest Slovenska a ich stavovských združení,
- združuje a koordinuje činnosť externých expertov,
- spolupracuje s inými inštitúciami pracovníkmi mestských úradov a organizácií členských miest na jednotlivých projektoch

KOM v roku 2008 spolupracovalo s:

- Úniou miest Slovenska,
- Vysokou školou ekonómie a manažmentu verejnej správy, Bratislava,
- Združením M.E.S.A. 10,
- mestami participujúcimi na projekte Benchmarking

KOM sa v roku 2008 zameralo najmä na

- monitoring udalostí, analýzy, stanoviská k legislative týkajúcej sa miest
- benchmarking miest,
- konferencie a publikačnú činnosť

MONITORING, STANOVISKÁ, ANALÝZY

Monitoring

V roku 2008 sa zamerali spolupracovníci centra na monitoring legislatívneho procesu v rámci medzirezortného pripomienkovacieho konania, materiálov predložených na rokovanie vlády Slovenskej republiky a na predlohy prerokovávané v Národnej rade Slovenskej republiky. Informovali celkom o 204 predložených zákonoch, nariadení vlády, resp. správ. Monitoring bol prezentovaný týždenne na www.komunal.eu a prístupný členským mestám Únie miest Slovenska.

Stanoviská

Na základe dohody zakladateľov centra vypracovávalo KOM stanoviská k rozhodujúcim zákonom a materiálom, ktoré boli poskytované ako podklad sekretariátu Únie miest, ktorá ich využívala v rámci pripomienkovania legislatívneho procesu. V roku 2008 sme vypracovali 34 stanovísk.

KOM

Od roku 2008 vydáva centrum v cca dvojtýždňových intervaloch periodikum KOM, ktoré je zamerané na informácie o projektoch, komentáre a analýzy, stanoviská k legislatíve a informácie týkajúce sa miest. Počas roka bolo vydaných 15 čísiel, ktoré sú uverejňované na www.komunal.eu. V rámci nich vypracovali spolupracovníci centra 34 komentárov a analýz k významným témam týkajúcich sa miestnej samosprávy. Okrem iných k zákonu o sociálnych službách a financovaní sociálnych služieb, návrhu zákona o Bratislave a financovaní mesta Bratislava, vízii a stratégii rozvoja slovenskej spoločnosti, novele zákona o rozpočtových pravidlách, optimalizácii štruktúry stavebných úradov, fikcii o odstraňovaní regionálnych rozdielov, regulácii statickej dopravy, k zavedeniu školských autobusov, vzdelávaniu volených predstaviteľov, majetko - právnomu usporiadaniu nehnuteľností, prognóze daňových príjmov, výsledkom kontroly v samospráve, problémom malých obcí, zamestnanosti v cestovnom ruchu, platení za vyňatie z pôdy z pôdneho fondu, poplatku za rozvoj, k regulácii nájomného.

BENCHMARKING MIEST

Benchmarking miest

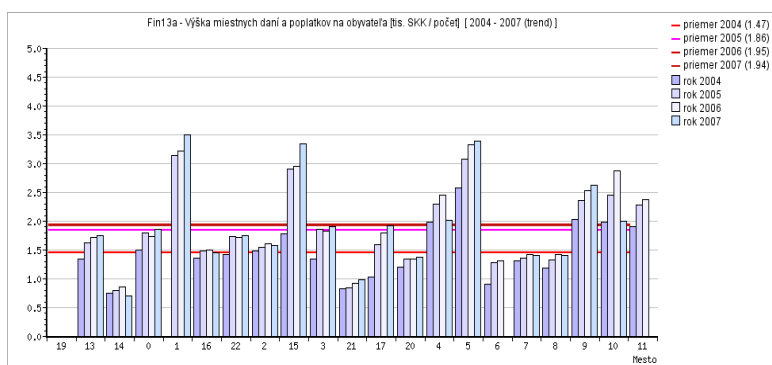
Po úspešnom ukončení pilotného projektu „Benchmarking miest“, ktorého sa v rokoch 2006-2007 zúčastnilo 12 pilotných miest, pokračoval projekt aj v rokoch 2007 – 2008. Koordináciu projektu prevzalo Komunálne výskumné a poradenské centrum, n.o. v Piešťanoch, ktoré v spolupráci so svojimi expertmi a najmä so spolupracovníkmi zo zúčastnených miest prehodnotili ukazovatele, navrhli zrušiť 43 a zmeniť 7 ukazovateľov v 18 oblastiach. Celkovo sme za obdobie rokov 2004 – 2007 hodnotili mestá podľa 177 ukazovateľov, najviac v oblastiach verejné financie, školstvo, bezpečnosť, sociálne veci a odpadové hospodárstvo.

Na projekte sa zúčastnilo 20 miest, ktoré sme rozdelili do 4 veľkostných kategórií:

do 10 000 obyvateľov : Bojnice, Gelnica, Kremnica
 10 – 20 000 obyvateľov : Bytča, Holíč, Kežmarok, Levoča, Nová Dubnica
 20-50 000 obyvateľov : Komárno, Partizánske, Pezinok, Piešťany, Šaľa,
 Spišská Nová Ves, Zvolen
 nad 50 000 obyvateľov: Košice, Martin, Nitra, Trenčín, Trnava

Mestá tak môžu porovnávať nielen voči všetkým zúčastneným, ale aj v rámci veľkostných kategórií.

Všeobecne môžeme mestá spolupracujúce na projekte charakterizovať ako mestá s klesajúcim celkovým počtom obyvateľov, rastom počtu obyvateľov nad 62 rokov, ale zároveň rastom prepočítaných žiakov v 52% zúčastnených mestách, s rastúcimi celkovými príjmami, rastúcim podielom na dani z príjmu, ale aj rastúcim celkovým dlhom, nie nad zákonný rámec.

Celkové vyhodnotenie jednotlivých skúmaných oblastí riadenia a správy prihlásených miest ukazuje na obrovské rozdiely v dosahovaných hodnotách. Z časti je to určite spôsobené rôznym prístupom miest k zabezpečeniu

jednotlivých úloh, na druhej strane pripúšťame, že napriek viacnásobnej validácii údajov, je možné, že nie všetky údaje sú korektné. V niektorých ukazovateľoch sú rozdiely dané charakterom mesta. Príkladom môžu byť kúpeľné mestá pri vyššom predpise miestnych daní na obyvateľa, danom vyšším výberom dane z ubytovania.

Uvedené rozdiely vytvárajú v každom prípade značný priestor pre prijímanie opatrení zo strany miest odstraňujúcich negatívne a posilňujúcich pozitívne hodnoty.

Zúčastnené mestá chcú pokračovať ďalej, verifikovať a dopracovať sústavu ukazovateľov určujúcich efektívnosť, hospodárnosť a účelnosť fungovania mestských úradov a volených orgánov mesta. Preto cieľom projektu bolo a je umožniť mestám neustále porovnávanie sa a následné prijímanie rozpočtových, vecných a strategických rozhodnutí a umožniť im tak skvalitňovať riadenie a správu mesta. Chceme poďakovať zúčastneným mestám za ich spoluprácu a veríme, že bude pokračovať. Zároveň budeme radi ak sa počet miest zvýši a tým samotné mestá získajú ešte kvalitnejší produkt, ktorý im umožní dobré strategické, ale aj každoročné, rozhodovanie v prospech kvality života obyvateľov v našich mestách.

Viac sa o projekte dočítate na www.komunal.eu/projekty/benchmarking

Transparentnosť riadenia miest

Otvorené a transparentné riadenie upevňuje dôveru občanov a to je veľmi dôležité. Keď sme v roku 1998 začali s prípravou a neskôr pokračovali realizáciu stratégie decentralizácie štátu presviedčali sme občanov, že spravovanie prevažnej väčšiny vecí verejných na miestnej úrovni bude pre nich výhoda a prinesie im to možnosť viac ovplyvňovať kvalitu poskytovaných služieb a ich dostupnosť.

Zámerom dotazníku bolo pomôcť mestám zhodnotiť transparentnosť ich manažmentu. Ako samohodnotiaci nástroj môže pomôcť primátorom, mestským úradom a vedúcim administratívnym pracovníkom zhodnotiť ako na tom sú a v ktorých oblastiach by sa mali zlepšiť aby dosiahli otvorenejšie riadenie.

Mestá odpovedali na otázky v šiestich skupinách: volené orgány, výkonný tím (exekutíva), finančný manažment, služby, postupy verejného obstarávania, obecný majetok. Vyhodnotenie nájdete na

http://www.komunal.eu/index.php?action=module&id=mod_content&category_id=6&rand=8

Analýza postavenia mesta Piešťany na základe porovnania v rámci projektu „Benchmarking miest“

Na základe objednávky Mesta Piešťany č.742/2008 sme vypracovali analýzu postavenia mesta Piešťany voči iným mestám participujúcich na projekte „Benchmarking miest“.

Analýza obsahuje komentár k vybraným údajom, ktoré tvorili prílohu k publikácii „Benchmarking slovenských miest 2004-2007, definíciu postavenia mesta vo vzťahu k iným mestám za roky 2004 – 2007 ako aj trend vývoja v každom ukazovateli počas rokov 2004, 2005, 2006 a 2007 a komentáre k zisteniam

Viac na www.komunal.eu

KONFERENCIE A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Architektúra a rozvoj miest a obcí na Slovensku

Konferencia sa uskutočnila v spolupráci s euroedu s.r.o. dňa 28.februára 2008 v Holiday Inn, Bratislava. Cieľom konferencie bola výmena názorov medzi investormi, komunálnymi politikmi, odbornými pracovníkmi miest, architektmi o tom, či sa uberá rozvoj našich miest správnym smerom. Na konferencii vystúpili : Štefan Šlachta, hlavný architekt mesta Bratislava, Slavomír Jankovič, HB Reavis, Štefan Bošňák, primátor mesta Trnava, Ivan Harman primátor mesta Žilina, Ľubomír Labanič Dexia banka, Viktor Nižňanský, riaditeľ KOM, Zuzana Dietzová RÚVZ a Peter Poloma, Slovenská parkovacia asociácia.

18. snem Únie miest Slovenska

V bratislavskom Primaciálnom paláci sa dňa 30.mája 2008 konal 18.snem Únie miest Slovenska na ktorom vystúpili členovia prezídia Únie miest Štefan Bošňák, Andrej Ďurkovský, Pavol Hagyarí a hostia Ivan Šramko, guvernér NBS, Igor Barát, splnomocnenec vlády pre zavedenie eura, Michal Kováč, prezident SR, Pavol Hrušovský, predseda KDĽ a poslanec NR SR, štátny tajomník MZ SR, Ján Andrejko, prezident združenia náčelníkov obecných a mestských polícií. V závere vystúpil riaditeľ KOM s príspevkom na tému : Slovensko 2008 a decentralizácia“.

Komunálny management 2008

Dňa 30.septembra 2008 sa konal v Tatranskej Lomnici už piaty ročník odbornej konferencie Komunálny manažment, tentoraz s podtitulkom "Dnešok určí tvár miest na desiatky rokov". Organizátorom podujatia bol tradične týždenník Trend. Konferencia, ktorej sa zúčastnilo viac ako 70 predstaviteľov miest, obcí, regiónov, štátnej správy, ale aj súkromného sektora, prebehla vo viacerých blokoch týkajúcich sa financovania, manažmentu, spolupráce mesta a developerov, ale aj komunikačných stratégií. V prvom bloku vystúpil s prezentáciou pokračovania projektu "Benchmarking miest" Viktor Nižňanský.

Benchmarking miest

II. ročník konferencie sa uskutočnil dňa 27.11.2008 v Piešťanoch. Na konferencii informovali účastníkov o výstupoch projektu Peter Rafaj, Denisa Bartošová a Viktor Nižňanský a v rámci diskusie vystúpili zástupcovia viacerých zúčastnených miest, Košického rozvojového inštitútu, Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy a ďalších inštitúcií. Účastníci obdržali publikáciu „Benchmarking miest 2004 – 2007“, obsahujúcu hlavné zistenia a trendy v doteraz sledovaných rokoch.

OSTATNÉ PROJEKTY

Zmena rozdelenia kompetencií a systému financovania mestských častí v Košiciach – I. etapa

Národná rada Slovenskej republiky schválila (predposlednú) novelu zákona č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), ktorú v zásade pripravili a dohodli sa na nej volení predstavitelia mesta a jeho mestských častí. Viaceré organizačné, kompetenčné a finančné vzťahy medzi mestom a mestskými časťami ponechal zákon na dohodu v rámci štatútu mesta. Jeho posledné znenie bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 1036.

Magistrát mesta Košice zadal KOM v rámci I. etapy vypracovať analýzu súčasného rozdelenia kompetencií a ich financovania medzi magistrátom mesta a mestskými časťami a následne predložiť návrh na prerozdelenie kompetencií a financií, vyplývajúcich pre mesto z osobitných predpisov, medzi mesto Košice a jeho mestské časti .

Podkladom pre analýzu boli zákon o meste Košice, štatút mesta Košice, kompetenčný audit mesta, štatistické údaje poskytnuté magistrátom mesta, údaje o financovaní mesta a mestských častí poskytnuté magistrátom mesta, platné slovenské a mestské všeobecne záväzné právne predpisy, týkajúca sa zadania. Výstupom analýzy sú alternatívne návrhy možného postupu, z ktorých sa na základe zadania obstarávateľa dopracuje jedna alternatíva do odporúčania na rokovanie zastupiteľstva mesta Košice.

DECENTRALIZÁCIA - VÝZVA BUDÚCNOSTI

Rok 2009, obdobne ako rok 2010, budú na Slovensku rokmi volebnými. Naviac občanov Slovenska neobišli dôsledky celosvetovej hospodárskej krízy, ktorú určite pocítite niekoľko rokov. Je ťažko predpokladať, že v takýchto rámcových podmienkach pristúpia vládnuce politické strany k systémovým opatreniam, k presadzovaniu nepopulárnych riešení. Skôr naopak. Dá sa predpokladať rast populizmu, množstvo krátkodobých opatrení, ktoré kozmeticky zmiernia následky krízy a v týchto volebných rokoch neohrozia nevyhnutnú popularitu politikov. Dôsledky takého prístupu však pocítite dlhodobo všetci.

Už prvé opatrenia, zníženie výnosu dane z príjmov fyzických osôb o viac ako 166 MEUR, postihne najmä mestá a obce na Slovensku a tým aj kvalitu služieb, ktoré poskytujú občanom. Selektívne znižovanie daní prezentované populárnym heslom, necháme ľuďom, ktorí to najviac potrebujú viac peňazí v peňaženkách, zaplatia zo svojich rozpočtov obce a vyššie územné celky. Bude to mať priamy dopad na kvalitu poskytovaných služieb, ba dokonca možno povedie k zvýšeniu miestnych daní. Skúsenosti ukazujú, že centrálna vláda bude mať neustálu snahu prenášať zodpovednosť na obce a mestá, riešiť problémy na úkor územnej samosprávy, namiesto toho, aby prijala opatrenia do vlastných radov.

Centralizmus už dokázal zruinovať mnohé štáty. Nakoniec netreba ísť ďaleko do histórie. Nedávna plynová kríza ukázala aké nesprávne bolo privilegovania plynárenského podniku voči firmám, ktoré sa snažili prísť na slovenský trh s alternatívnymi zdrojmi vykurovania už začiatkom 90 rokov minulého storočia. Centrálna vláda za 20 rokov od zmeny režimu nedokázala vytvoriť podmienky pre lepšie využívanie miestneho potenciálu a preto mnohé regióny výrazne pocítia dôsledky celosvetovej recesie. Je preto výzvou budúcnosti hľadať možnosti, ako znížiť vplyv centrálnych vlád na ich rozhodovanie o bežných potrebách občanov. Decentralizácia zďaleka neskončila, práve naopak je to heslo budúcnosti.

Preto sa budeme v roku 2009 venovať témam ako je presun ďalších právomocí na mestá a obce, zvyšovanie fiskálnej autonómie miest a obcí, spravodlivejší systém finančného vyrovnávania, hľadanie optimálneho riešenia pre spájanie sa obcí, ale aj témam minulého roku, ako sú benchmarking miest, monitoring a stanoviská k vývoju a k legislatíve a poradenskej činnosti mestám a obciam. V čase keď sme pripravovali druhú etapu decentralizácie tvrdili sme, že ide o nekonečný príbeh. Nie je preto možné akceptovať názor, že princíp subsidiarity sa už podarilo na Slovensku presadiť a reforma charakteru štátu skončila. Ani zďaleka nemôžeme povedať že máme silné obce a mestá, ktoré sú pre občanov Slovenska zárukou demokracie.

ORGÁNY, SPOLUPRACOVNÍCI, PARTNERI

Orgány n.o.

Správna rada

Branislav Celler, primátor mesta Trenčín, predseda

Štefan Bošňák, primátor mesta Trnava

František Knapík, primátor mesta Košice

Dozorná rada

Marián Minarovič, generálny sekretár Únie miest Slovenska

Roman Červeňanský, MIM s.r.o.

Marián Škorník, AVOS Consulting

Riaditeľ

Viktor Nižňanský

Spolupracovníci v roku 2008

Jaroslav Pilát

Ján Marušinec

Katarína Hallová

Peter Rafaj

Viera Cibáková

Marta Hamalová

Stanislav Filip

Dobrovoľní spolupracovníci

všetci spolupracovníci na projekte Benchmarking miest

Partnerské organizácie v roku 2008

Únia miest Slovenska

Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy, Bratislava

M.E.S.A. 10 Bratislava

euroedu Košice

FINANČNÁ SPRÁVA

strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie (tis. SK)			Bezprostredné predchádzajúce účtovné obdobie	
		a	b	brutto	korekcia	netto
Neobežný majetok spolu (r.002+r.009+r. 021)	001		53	-13	40	0
Dlhodobý nehmotný majetok (r. 003 – r.008)	002		0	0	0	0
Dlhodobý hmotný majetok (r. 010 – r. 020)	009		53	-13	40	0
<i>Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí</i>	<i>013</i>		<i>53</i>	<i>-13</i>	<i>40</i>	<i>0</i>
Dlhodobý finančný majetok (r.022 – r.028)	021		0	0	0	0
Obežný majetok	029		303	0	303	169
Zásoby (r.031-r.036)	030		0	0	0	0
Dlhodobé pohľadávky (r.038-r.041)	037		0	0	0	0
Krátkodobé pohľadávky (r.043-r.050)	042		0	0	0	0
Finančné účty (r.052 – r.056)	051		303	0	303	169
<i>Bankové účty</i>	<i>053</i>		<i>303</i>	<i>0</i>	<i>303</i>	<i>169</i>
Časové rozlíšenie (r.058- r.059)	057					
Majetok spolu (r.001+r.029+ r.057)	060		358	-13	345	169

Strana pasív	č.r.	Bežné účtovné obdobie		Bezprostredné predchádzajúce účtovné obdobie
Vlastné	061		337	-60
Imanie a peňažné fondy (r.063-r.067)	062		0	0
Fondy tvorené zo zisku (r.069 – r.071)	068		0	0
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	072		-60	-60
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r.060 – (r.062+r.068+ r.072+r.074+r.101)	073		397	0
Cudzie	074		8	229
Rezervy (r.076-r.078)	075		0	0
Dlhodobé záväzky (r.080-r.086)	079		0	0
Krátkodobé záväzky (r.088 – r.096)	087		1	227
<i>Záväzky z obchodného styku</i>	<i>088</i>		<i>1</i>	<i>227</i>
Bankové výpomoci a pôžičky (r.098-r.100)	097		7	2
Časové rozlíšenie	101			
Vlastné	104		345	169

POĎAKOVANIE

Za finančnú a nefinančnú podporu v roku 2008 ďakujeme

- členom správnej a dozornej rady,
- Únii miest Slovenska,
- Vysokej škole ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave,
- MIM s.r.o. Žilina,
- Communal Consult, s.r.o. Piešťany,
- dvojmesačníku Komunálny manažment,
- časopisu Verejná správa,
- týždenníku Obecné noviny,
- partnerom v projekte Benchmarking miest,
- AVOS Consulting

IMPRESSUM

©2008 Komunálne výskumné a poradenské centrum, n.o., Piešťany

Zostavil Viktor Nižňanský

Adresa Komunálne výskumné a poradenské centrum, n.o.
Námestie SNP 4
921 01 Piešťany
Tel : +421 33 76 22440

www www.komunal.eu

e-mail info@komunal.eu